

Bijlage 2: Verklaring Beleggingsbeginselen

1. Inleiding

Deze “Verklaring inzake beleggingsbeginselen” beschrijft de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van de Stichting Roba Pensioenfonds (het Pensioenfonds). De uitgangspunten zijn vastgesteld door het bestuur van het Pensioenfonds.

In de Pensioenwet is bepaald dat de bezittingen samen met de te verwachten inkomsten van een pensioenfonds toereikend moeten zijn om de uit de statuten en reglementen voortvloeiende verplichtingen te kunnen dekken. Dit moet blijken uit de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Als bijlage bij de ABTN moeten pensioenfondsen een Verklaring inzake beleggingsbeginselen opstellen en actueel houden. Dit document is beschikbaar voor deelnemers.

De Verklaring bestaat uit een beschrijving van de:

- Doelstelling van het beleggingsbeleid;
- Organisatie van het beleggingsbeleid;
- Uitvoering van het beleggingsbeleid.

2. Doelstelling

2.1 Algemeen

De algemene strategische doelstelling van Roba Pensioenfonds is het verlenen van pensioenaanspraken en het doen van pensioenuitkeringen aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van het Roba Pensioenfonds.

De doelstelling van het beleggingsbeleid is invulling geven aan de ambitie om de ingegane pensioenen en pensioenaanspraken jaarlijks te verhogen met de in de pensioenreglementen beschreven voorwaardelijke toeslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de primaire doelstelling van het Pensioenfonds, namelijk de verzekering en uitvoering van de pensioenaanspraken van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

2.2 Risicohouding

Roba Pensioenfonds heeft haar risicohouding vastgelegd conform artikel 102a van de Pensioenwet. De risicohouding van een fonds is de mate waarin een fonds, na overleg met de vertegenwoordigers van werkgever en werknemers en na overleg met de organen van het fonds, bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds. Het bestuur heeft zich hierbij op de kenmerken van het fonds gebaseerd.

Voor de korte termijn hanteert Roba Pensioenfonds een maatstaf voor haar risicohouding gerelateerd aan het vereist eigen vermogen. Het vereist eigen vermogen mag ten opzichte van de technische voorziening niet lager zijn dan 19% en niet groter dan 29%.

Voor de lange termijn hanteert Roba Pensioenfonds de ondergrenzen van het pensioenresultaat van de haalbaarheidstoets als maatstaf voor haar risicohouding. Jaarlijks voert Roba Pensioenfonds de (wettelijke verplichte) haalbaarheidstoets uit en toetst het de uitkomsten aan de vastgestelde grenzen in de risicohouding. Hierbij leidt een overschrijding van de risicogrenzen niet tot automatische aanpassing van het beleid. Bij overschrijding vindt er een kwalitatieve beleidsdiscussie plaats met de sociale

partners (vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers) waarbij rekening wordt gehouden met de situatie en inzichten van dat moment.

2.3 Investment beliefs

Ten aanzien van de gestelde doelen heeft het bestuur een aantal investment beliefs geformuleerd die het kader vormen waarbinnen het beleggingsbeleid wordt uitgevoerd.

Deze beliefs zijn als volgt:

1. Het Pensioenfonds streeft een waardevast pensioen na.
2. Het Pensioenfonds is een lange termijn belegger.
3. Het Pensioenfonds belegt alleen in categorieën die volgens het bestuur voldoende toegevoegde waarde opleveren en waarvan de risico's duidelijk en acceptabel zijn.
4. Asset allocatie en de mate van renteafdekking zijn de belangrijkste keuzes.
5. Risico vereist een extra rendement.
6. Het Pensioenfonds belegt passief tenzij.
7. Het Pensioenfonds heeft een visie op de ontwikkeling van de rente.

Deze investment beliefs vormen de uitgangspunten voor het beleggingsbeleid van Roba Pensioenfonds en beleggingsbeslissingen worden aan deze uitgangspunten getoetst. Een volledige uitwerking van de investment beliefs is opgenomen in bijlage B van het strategisch beleggingsbeleid.

3. Organisatie

Pensioenfonds

Het Pensioenfonds is het ondernemingspensioenfonds van de Roba Groep in Nederland en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregelingen, zoals die door de tot het Pensioenfonds toegetrede groepsmaatschappijen voor de toegelaten categorieën werknemers zijn getroffen. Het deelnemerbestand bestond per 31 december 2017 uit 610 personen, waarvan 327 deelnemers, 109 pensioengerechtigden en 174 verzekerden met premievrije aanspraken.

De pensioenregelingen

De pensioenregelingen betreffen een eindloonregeling en een middelloonregeling en worden op grond van de Pensioenwet gekarakteriseerd als uitkeringsovereenkomst. De pensioenregelingen voorzien bij pensionering in ouderdomspensioen en bij overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde in partner- en wezenpensioen.

Bestuur

Het Pensioenfonds heeft een paritair bestuursmodel met een bestuur bestaande uit zes leden.

Het bestuur van het Pensioenfonds is (o.a.) verantwoordelijk voor het strategisch beleggingsbeleid. Onder het strategisch beleggingsbeleid wordt verstaan: de vaststelling van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de strategische beleggingsportefeuille en bandbreedtes, de benchmarks en de selectie en aanstelling van de vermogensbeheerder(s).

Beleggingsadviescommissie

De uitvoering van het beleggingsbeleid binnen de restricties van het beleggingsplan is uitbesteed aan de beleggingsadviescommissie van het Pensioenfonds. De beleggingsadviescommissie legt verantwoording af aan het bestuur. De beleggingsadviescommissie bestaat uit minimaal twee bestuursleden plus een externe deskundige. De leden van de beleggingsadviescommissie worden telkens voor één jaar (her-) benoemd door het bestuur.

Fiduciair manager

Het feitelijk vermogensbeheer is uitbesteed aan een externe vermogensbeheerder (fiduciair manager). De fiduciair manager is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleggingsbeleid (beheer van de beleggingen) conform de geldende vermogensbeheer-overeenkomst. Daarnaast adviseert hij (proactief) het bestuur.

4. Uitvoering*4.1 Beleggingsproces*

Het beleggingsproces (of beleggingscyclus) geeft op hoofdlijnen de stappen weer die Roba Pensioenfonds periodiek doorloopt om achtereenvolgens de volgende punten vast te stellen:

- De doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het beleggingsbeleid.
- De keuze voor het strategisch beleggingsbeleid vanuit de doelstellingen en beleidsuitgangspunten (waaronder de risicohouding van het fonds),
- De implementatie en eventueel uitbesteding van het strategisch beleggingsbeleid,
- De monitoring van de voorgaande stappen op basis van een rapportagekader en
- De evaluatie en (waar nodig) bijsturing van het beleidskader en/of de (strategische) portefeuille.

Het doel van het beleggingsproces is het beleggingsbeleid op consistente wijze vorm te geven en uit te voeren. De uitgebreide beschrijving van het beleggingsproces is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid.

4.2 Strategische allocatie

Het beleggingsbeleid wordt driejaarlijks, of als het tussentijds noodzakelijk is, geanalyseerd. Belangrijke instrument hierbij is de ALM-studie. In een ALM-studie worden ontwikkelingen in de beleggingen en verplichtingen in hun onderlinge samenhang beoordeeld. De Haalbaarheidstoets dient als instrument om op lange termijn de pensioentoezeggingen te toetsen.

Het bestuur heeft naar aanleiding van de in 2017 uitgevoerde ALM-studie gekozen voor een strategisch beleggingsbeleid waarbij de solvabiliteit, de kans op korten en herstel, het premieniveau, de premievolatiliteit en kansen op toeslagverlening de belangrijkste criteria zijn geweest.

Het strategisch beleggingsbeleid (ALM-studie 2017) op hoofdlijnen is als volgt:

Categorie	Strategische mix	Min	Max
Vastrentende waarden	55%	50%	60%
Zakelijke waarden	45%	40%	50%
Renteafdekking	25%	20%	30%

Het Vermogen is verdeeld over de volgende portefeuilles:

Categorie	Norm	Min	Max
Matchingportefeuille	30	20	40
Rendementsportefeuille	70	60	80

De Matchingportefeuille is gericht op de beheering van het renterisico ten opzichte van de verplichtingen. De Matchingportefeuille wordt belegd op een wijze die bij de aard en duur van de toekomstige pensioenverplichtingen past. De doelstelling van de Rendementsportefeuille is het behalen van rendement om kosten van uitvoering goed te maken en een additioneel rendement boven de verplichtingen te maken.

4.3 Risicomanagement

Een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid is het beheersen van de beleggingsrisico's. Het Pensioenfonds verkleint de beleggingsrisico's primair door te zorgen voor een goede spreiding van de beleggingen over diverse beleggingscategorieën.

Het Pensioenfonds heeft voor het ex-ante Beleggingsrisico signaleringsniveaus vastgesteld voor de tracking error (beweeglijkheid) van de waarde van de portefeuille ten opzichte van de verplichtingen. Bij het raken van dit signaleringsniveau informeert de Fiduciair manager het Pensioenfonds en wordt een nieuw signaleringsniveau overeengekomen.

Op basis van de resultaten van de ALM-studie heeft het bestuur besloten het risico van het effect van veranderingen in de RTS op de nominale dekkingsgraad (het 'renterisico') voor 25% af te dekken. Het renteafdekkingspercentage is uitgedrukt op basis van de marktrente (zuivere swaprente).

Het bestuur bespreekt ieder kwartaal de renteafdekking als onderdeel van de rapportages. In de monitoring van de renteafdekking wordt aandacht besteed aan de volgende onderdelen:

Ex-ante renteafdekking:

- Huidige afdekkingspercentage.
- Verdeling van duratie en rentegevoeligheid van vastrentende waarde en verplichtingen over de looptijd.
- Bijdrage van vastrentende waarden aan totale rentegevoeligheid.

Ex-post renteafdekking:

- Realisatie van renteafdekking (waardeontwikkeling van vastrentende waarden versus waardeontwikkeling van verplichtingen).
- Attributie van gerealiseerde renteafdekking naar verschillende effecten:
  - o Afwijking in ex-ante afdekking.
  - o Curve effecten.
  - o Spread effecten.
  - o Overig.

Bijsturing van renteafdekking

Het bestuur laat op kwartaalbasis verslag doen van de ex-ante en ex-post renteafdekking. Ingeval er sprake is van een afwijking ten aanzien van de gestelde normverdelingen buiten de gestelde bandbreedtes (op portefeuille niveau en per looptijdbucket), zal de beleggingsadviescommissie binnen 1 maand nadat de overschrijding ter kennis is gekomen, een advies voorbereiden voor het bestuur over de te ondernemen acties ten aanzien van de overschreden bandbreedtes.

4.4 Prudent person-regel

Bij de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid, de invulling van dit beleid en de naleving van het vastgelegde risicokader, zal Roba Pensioenfonds handelen in overeenstemming met de prudent person regel (zie de beschrijving in Artikel 135 van de Pensioenwet en Artikel 13 van het Besluit FTK Pensioenfondsen). Centraal hierin staat de doelstelling om te beleggen in het belang van de deelnemers en de gepensioneerden. In bijlage A van het Strategisch Beleggingsbeleid is de invulling van het prudent person beginsel door het Pensioenfonds opgenomen.

4.5 Beleggingsrestricties

Om de beoogde normportefeuille te kunnen implementeren en te beheersen, heeft het bestuur verdere voorwaarden en doelstellingen geformuleerd per beleggingscategorie of beleggingsmandaat in de vorm van beleggingsrestricties. Deze beleggingsrestricties vormen het uitgangspunt bij de uitvoering van het beheer van de verschillende beleggingscategorieën in het beleggingsplan en geven (op hoofdlijnen) aan wat het bestuur met de beleggingscategorie beoogt en wat daarbij de (risico)begrenzingen zijn bij het beheer van de betreffende categorie. Bij iedere categorie wordt een afweging gemaakt of de mandaten discretionair dan wel in een fonds worden belegd, of er actief of passief beheer wordt toegepast en wat de richtlijnen en limieten zijn. De beleggingsrestricties zijn door het bestuur vastgesteld, onafhankelijk van de vermogensbeheerders.

4.6 Waardering

Roba Pensioenfonds stelt de waarde van beleggingen zoveel mogelijk vast op basis van marktwaarde. Voor liquide categorieën zoals aandelen en obligaties kan deze marktwaarde op zeer frequente wijze worden vastgesteld.

4.7 Rapporteren en monitoren

Het Pensioenfonds monitort het beleggingsbeleid aan de hand van de rapportages van de vermogensbeheerder.

4.8 Maatschappelijk Verantwoord beleggen

Roba Pensioenfonds streeft naar rendement door te beleggen in ondernemingen die een lange termijn winstdoelstelling hebben. Hoewel dit geen primaire doelstelling is van het fonds hebben bedrijven de voorkeur die de winstdoelstelling in balans brengen met een verantwoordelijke rol in de maatschappij. Daaronder wordt verstaan dat zowel in beleid als in bedrijfsvoering zorg voor milieu, mensenrechten, arbeidsomstandigheden en corruptiebestrijding zichtbaar moet zijn. De UN Global Compact Principles gelden hiervoor als richtlijn.